

**PROGRAM WYCHOWAWCZO –
PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. RODZINY
WIECZORKÓW W ORZECHU**

Orzech, 2020

I. Wstęp

Program profilaktyczno-wychowawczy Szkoły Podstawowej im. Rodziny Wieczorków na rok szkolny 2020/2021 powstał w oparciu o:

- analizę przeprowadzonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w 2019/2020,
- diagnozę potrzeb rozwojowych uczniów na podstawie badań ankietowych uczniów,
- diagnozę sytuacji wychowawczej uczniów,
- ewaluację Programu Wychowawczego i Programu Profilaktyki szkoły 2019/2020
- analizę opinii uczniów,
- analizę badań ankietowych Rodziców uczniów nt. programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Program wychowawczo - profilaktyczny został stworzony z uwzględnieniem roli rodziców oraz innych podmiotów zaangażowanych w działalność edukacyjną, wychowawczą i opiekuńczą szkoły na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej. Określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych, zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów oraz treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Wszystkie zadania wychowawcze szkoły podporządkowane są nadrzędnemu celowi jakim jest wychowanie rozumiane jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Działania te będą wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki, które mają na celu przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wspieranie uczniów w trudnych sytuacjach.

Podstawy prawne programu:

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019r., poz.1148),

- Ustawa o systemie oświaty dnia 7.09.1991r.(Dz. U.z 2004r. nr 256, poz.2572 z późn. zmianami) – art.54 ust.2 pkt1.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 22 stycznia 2018r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2018r., poz. 2014)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649) - § 4.
- Ustawa z 24 kwietnia 2015 o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz. 875).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Statut Szkoły.
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 czerwca 2020r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (DU/2020/1008).

II. Wizja i misja naszej szkoły

Jesteśmy, niewielką, kameralną szkołą, co sprzyja tworzeniu życzliwej atmosfery. Wzajemny szacunek stanowi podstawę zachowań uczniów, personelu i rodziców, uczymy współdziałania. Uczymy, że szkoła jest wspólna, a wszyscy jej członkowie jednakowo ważni. Uczniowie nie są anonimowi. Wychowujemy w klimacie miłości do rodziny, małej i wielkiej ojczyzny. Pomagamy uczniom uwierzyć w siebie, jesteśmy otwarci na ich potrzeby i potrzeby najbliższego środowiska. Ciągłe podejmujemy nowe wyzwania. Naszym celem jest, aby nasza szkoła była miejscem spotkań nie ról społecznych, lecz żywych ludzi, w której ma miejsce autentyczna współpraca wszystkich podmiotów edukacji. W naszej szkole wykorzystujemy najnowsze zdobycze techniki informacyjnej i informatycznej, stosujemy nowoczesne metody nauczania i wychowania przygotowując uczniów do kontynuowania nauki na kolejnym etapie edukacyjnym. Nowoczesne metody pozwalają także na wszechstronny rozwój umiejętności, zainteresowań i pasji.

Poprzez swoje działania:

- Dążymy do kształtowania poczucia tożsamości narodowej naszych uczniów, przynależności regionalnej, uczymy kochać i szanować tradycję i kulturę narodu polskiego.
- Wychowujemy ku wartościom duchowym i społecznym (**priorytet MEN 2020/2021**)
- Dbamy o wysoki poziom nauczania.
- Dbamy o bezpieczeństwo uczniów.
- Uczymy zespołowej odpowiedzialności nauczycieli za pracę.
- Propagujemy wśród uczniów zdrowy styl życia.
- Dbamy o wszechstronny rozwój naszych uczniów, rozwój psychiczny, fizyczny i duchowy.
- Wychowujemy ucznia świadomego i odpowiedzialnego, posiadającego wiedzę i umiejętności konieczne do przyszłego funkcjonowania we współczesnym świecie.

- Uczymy wrażliwości na potrzeby społeczne wynikające z wychowywania się w określonym środowisku.

Nasz absolwent :

- ma poczucie własnej godności i wartości
- wiedzę i umiejętności potrafi zastosować w praktyce
- jest dobrze przygotowany do następnego etapu nauki
- szanuje wielowiekowe dziedzictwo kulturowe
- odróżnia dobro od zła w oparciu o uniwersalne wartości
- bezpiecznie korzysta z dostępu do sieci, zna zagrożenia wynikające z korzystania z internetu,
- wie jak reagować i gdzie zgłaszać sytuacje zagrożenia zdrowia i życia,
- zna i unika sytuacji zagrożenia (używkami: nikotyna, narkotyki, dopalacze; grupy przemocowe, zabawy w niebezpiecznych miejscach, zażywanie leków),
- rozwija swoje zdolności i zainteresowania
- rozumie innych i potrafi z nimi współpracować
- radzi sobie ze stresem
- jest otwarty na innych, szczerzy i życzliwy
- jest asertywny
- jest kulturalny i odpowiedzialny
- ma poczucie humoru
- dba o swoje zdrowie i otoczenie

Nasz program jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów i obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, a także treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Treści o charakterze wychowawczym są formułowane z uwzględnieniem definicji wychowania określonej w ustawie – Prawo Oświatowe, wg której jest ono wspieraniem dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacnianym i uzupełnianym przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Treści i działania charakterze profilaktycznym wynikają z

przeprowadzonej przez szkołę oraz instytucje współpracujące ze szkołą diagnozy potrzeb i problemów występujących w naszej społeczności szkolnej.

III. Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego

Najważniejsze kierunki pracy wychowawczej i profilaktycznej

1. Wprowadzanie uczniów w świat wartości w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu, szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia.
Kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych (**Priorytet MEN 2020/2021**) oraz **Rozporządzenie MEN z 3 czerwca 2020r.** dot. tematyki na lekcjach z wychowawcą.
2. Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej
3. Formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób
4. Rozwijanie kompetencji kluczowych : kreatywność, innowacyjność, inicjatywność, przedsiębiorczość (**Priorytet MEN 2020/2021**)
5. Rozwijanie kompetencji matematycznych oraz umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania
6. Ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności
7. Rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki
8. Wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz ukształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat

9. Wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji
10. Wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej
11. Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość. Zachęcanie do świadomego i zorganizowanego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy
12. Wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych (**Priorytet MEN 2020/2021**).
13. Zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów (**Priorytet MEN 2020/2021**)

Diagnoza potrzeb i problemów środowiska szkolnego.

Aby dostosować Program wychowawczo – profilaktyczny do aktualnych potrzeb całej społeczności szkolnej przeprowadzono diagnozę sytuacji wychowawczej w oparciu o:

- Badanie ankietowe wśród uczniów klas VII i VIII.
- Badanie ankietowe wśród uczniów klas V i VI „**Moje samopoczucie w szkole**”,
- Diagnozę sytuacji wychowawczej i dydaktycznej uczniów całej szkoły,
- ewaluację Programu Wychowawczo - Profilaktycznego szkoły,
- dokumentacji pedagoga szkolnego oraz wychowawców,
- analizę opinii uczniów,
- przeprowadzone rozmowy z rodzicami, wychowawcami i uczniami oraz analiza sytuacji problemowych.
- Badanie ankietowe wśród Rodziców uczniów na temat programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów środowiska szkolnego pozwoliły sformułować czynniki chroniące i czynniki ryzyka.

Najważniejsze czynniki chroniące:

- silna więź emocjonalna z rodzicami, (**wniosek z badań ankietowych**),
- zainteresowanie nauką szkolną, (**wniosek z badań ankietowych**),
- regularne praktyki religijne,
- przejrzystość wartości i norm społeczności szkolnej,
- przynależność do grupy pozytywnej (**wniosek z badań ankietowych**)
- dobry klimat szkoły (dobre relacje wśród pracowników szkoły, nauczycieli, dyrekcji i pracowników nie będących nauczycielami) – **wniosek z badań ankietowych**
- dobre relacje rówieśnicze (**wniosek z badań ankietowych**)
- zakaz korzystania z telefonów komórkowych na terenie szkoły

Czynniki ryzyka

- konflikty rówieśnicze i agresja (**wniosek z badań ankietowych**)
- trudności wychowawcze wynikające z okresu adolescencji (**wniosek z badań ankietowych**).
- wychowywanie się w niestabilnej strukturze rodziny (rodziny rozbite, powtórne związki rodziców),
- słabnąca rola rodziny w procesie wychowania, trudności w rodzinie,
- niepowodzenia szkolne
- niska świadomość stosowania używek i środków psychoaktywnych (szczególnie napojów energetycznych)
- wypadki w szkole i poza nią
- bardzo niska kontrola rodzicielska związana z niską świadomością zagrożenia jakie niesie ze sobą dostęp dzieci do gier komputerowych i internetu,
- złe nawyki higieniczne i żywieniowe,

- niezgodność pomiędzy deklarowanymi wartościami a wprowadzaniem tych wartości w proces wychowania dzieci.

Analiza czynników chroniących i czynników ryzyka pozwoliła na stworzenie ogólnych wytycznych dotyczących działalności naszej szkoły w zakresie profilaktyki. Zostały one podzielone wg poszczególnych grup członków społeczności szkolnej.

Uczniowie:

1. Upowszechnienie programów edukacyjnych i działań alternatywnych do zachowań ryzykownych, rozwijających umiejętności psychologiczne i społeczne uczniów.
2. Promowanie wolontariatu.
Angażowanie uczniów i wychowanków w procesy podejmowania decyzji w szkole, aktywizacja samorządu uczniowskiego i innych form działalności uczniowskiej.
3. Zaproponowanie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozwijanie ich pasji i zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych.

Nauczyciele:

1. Realizacja edukacji zdrowotnej w szkołach i placówkach w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
2. Wdrażanie programu profilaktyki uzależnień z zakresu profilaktyki uniwersalnej.
3. Uwzględnianie rozpoznanych potrzeb i problemów uczniów w zakresie profilaktyki w programie wychowawczym szkoły i programie profilaktyki.
Podnoszenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień.
4. Podnoszenie wiedzy i umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie kompetencji kluczowych.
5. Upowszechnianie przykładów dobrych praktyk prawidłowo opracowanych i realizowanych programów wychowawczych szkoły i programu profilaktyki.
6. Doskonalenie umiejętności nauczycieli i specjalistów w zakresie bezpiecznego funkcjonowania w szkole i placówce uczniów i wychowanków.
7. Doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców i specjalistów w zakresie pracy z uczniami i wychowankami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Rodzice:

1. Upowszechnianie programów edukacyjnych i szkoleń rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców.

2. Włączenie rodziców w procesy podejmowania decyzji w szkole oraz w ważne wydarzenia i działania na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły i placówki.
3. Opracowanie i upowszechnianie publikacji i materiałów kierowanych do rodziców na temat ryzyka używania narkotyków

Cele ogólne naszego programu:

1. Wszechstronny rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym).
2. Przygotowanie do życia i aktywnego udziału w grupie i w społeczeństwie.
3. Zapewnienie uczniom możliwości zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do ukończenia szkoły.
4. Wspieranie aktywności i inicjatyw młodzieży, działalność samorządu i wolontariatu.
5. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze.
6. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły i placówki,
7. Zapobieganie problemom i zachowaniom agresywnym dzieci i młodzieży, poprzez udział uczniów w zajęciach profilaktycznych nt. rozwiązywania konfliktów . Nauka działań mediacyjnych. (**Rozporządzenie MEN z 3 czerwca 2020r.**)
8. Promowanie zdrowego stylu życia.

Cele szczegółowe naszego programu:

1. Ukazanie wzorców osobowych związanych z realizacją określonych wartości jako atrakcyjnych – wskazywanie pozytywnych autorytetów. (**Priorytet MEN oraz Rozporządzenie MEN z 3 czerwca 2020r.**)
2. Ukazanie pozytywnych wzorców relacji.
3. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej ucznia.
4. Wspieranie rozwoju zintegrowanej osobowości ucznia.
5. Kształtowanie postaw i kompetencji prospołecznych oraz wspieranie samorządności.
6. Rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów.
7. Kształtowanie nawyków bezpiecznego postępowania w różnych sytuacjach.
8. Kształtowanie umiejętności konstruktywnego spędzania wolnego czasu.

9. Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia.
10. Budowanie wizerunku szkoły jako miejsca przyjaznego i atrakcyjnego oraz poczucia przynależności i dumy z bycia częścią społeczności szkoły. (**Rozporządzenie MEN z 3 czerwca 2020r.**)
11. Stworzenie przejrzystej i bezpiecznej polityki korzystania z dostępu do urządzeń multimedialnych, internetu i gier komputerowych w szkole (**Priorytet MEN 2020/2021.**)
12. Przeciwdziałanie niekorzystnemu wpływowi mediów.
13. Przeciwdziałanie zachowaniom o znamionach przemocy rówieśniczej (**Rozporządzenie MEN z 3 czerwca 2020r.**)
14. Promowanie zdrowego stylu życia w tym profilaktyka uzależnień.
14. Zapobieganie niepowodzeniom dydaktycznym – wspieranie uczniów mających trudności w nauce i z przystosowaniem się w grupie. Zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów (**Priorytet MEN 2020/2021.**)

Zadanie i obowiązki podmiotów realizujących program:

1. Dyrektor szkoły:
 - dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,
 - wspiera finansowo i organizacyjnie działania profilaktyczne w środowisku szkolnym,
 - stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwianie uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
 - kontroluje wypełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
 - organizuje szkolenia dla nauczycieli,
 - dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły;
2. Pedagog szkolny:
 - udziela wszechstronnej pomocy dzieciom,
 - współpracuje z Policją, sądem dla nieletnich,

- poprzez działania wychowawcze kształtuje wśród uczniów i rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji za popełniony czyn,
- doskonalili swoje kompetencje w zakresie wychowania i profilaktyki;
- diagnozuje problemy wychowawcze i podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży
- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych
- wspiera rodziców i wychowawców w rozpoznawaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów.

3. Nauczyciel:

- reaguje na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego,
- wspiera swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów,
- udziela pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów,
- odpowiada za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem
- świadczy pomoc psychologiczno - pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem;

4. Wychowawca klasy:

- prowadzi we współdziałaniu z pedagogiem szkolnym szkolenia i konsultacje dla rodziców,
- dąży w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawuje opiekę wychowawczą nad powierzonymi mu uczniami szkoły poprzez tworzenie warunków wspomagających ich rozwój i przygotowują uczniów do życia w rodzinie i w społeczeństwie,
- poznaje warunki życia i nauki swoich wychowanków,

- uczy pozytywnego myślenia i pomaga rozwijać poczucia własnej wartości,
- realizuje w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- diagnozuje potrzeby swoich wychowanków i koordynuje pomoc psychologiczno - pedagogiczną w swojej klasie;

5. Rodzice:

- współdziałają z nauczycielami i wychowawcą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego swoich dzieci.